

א. יש כמה גישות לפתור את התרגיל.

הכי טבעי, לפתור בגישה של סדרות הנדסיות.

$$\text{מהירות: } a_4 = 40, q = 2,$$

כי נוגה הגבירה את המהירות פי 2 בכל קטע, ובקטע הרביעי רכבה במהירות 40 קמ"ש.

$$\begin{aligned} a_4 &= a_1 q^3 \\ 40 &= a_1 \cdot 2^3 \\ a_1 &= 5 \end{aligned}$$

המהירות בקטע הראשון הייתה 5 קמ"ש. ובקטעים הבאים: 10 קמ"ש, 20 קמ"ש, 40 קמ"ש.

$$\text{זמנים: } S_4 = 3.75, q = 0.5,$$

כי אם המהירות גדלה פי 2 בכל קטע (כאשר המרחק קבוע), אז זמן הרכיבה בכל קטע קטן פי 2.

$$\begin{aligned} S_4 &= \frac{a_1(q^4 - 1)}{q - 1} \\ 3.75 &= \frac{a_1(0.5^4 - 1)}{0.5 - 1} \\ a_1 &= 2 \end{aligned}$$

זמן הרכיבה בקטע הראשון היה 2 שעות (ובבאים שעה, מחצית השעה ורבע שעה).

מכאן, שבקטע הראשון רכבה נוגה 2 שעות במהירות של 5 קמ"ש, ולכן עברה 10 ק"מ = 5 · 2.

אורכי ארבעת הקטעים שווים, ולכן אורך המסלול הוא 40 ק"מ = 10 · 4.

תשובה: אורך המסלול הוא 40 ק"מ.

ב. דניאל יצא לדרך, באותו מסלול, בשעה 09:45 במהירות קבועה.

וסיים את המסלול ביחד עם נוגה בשעה 11:45.

מהירותו הקבועה הייתה 20 קמ"ש = 40 : 2.

את הקטע הראשון נוגה סיימה בשעה 10:00 (שעתיים מהיציאה), לאחר 10 ק"מ.

עד 10:00 עבר דניאל 5 ק"מ = 0.25 · 20, כלומר לא הגיע עדיין לקטע השני, והיה במרחק של 5 ק"מ, מנוגה.

דניאל לא יכול היה להיפגש עם נוגה בקטע השלישי,

כי מהירותה בקטע הרביעי הייתה גדולה משלו ולכן לא יסיימו ביחד את המסלול.

ברור גם שלא יכול היה להיפגש איתה בקטע הרביעי, כי מהירותה בקטע זה גבוהה משלו.

לכן, הם נפגשו בקטע השני,

כאשר המרחק שעברה נוגה בקטע זה קטן ב- 5 ק"מ, מזה שעבר דניאל החל מ- 10:00.

נסמן ב- t (שעות) את זמן הרכיבה של נוגה בקטע השני, מתחילתו ועד לפגישה עם דניאל.

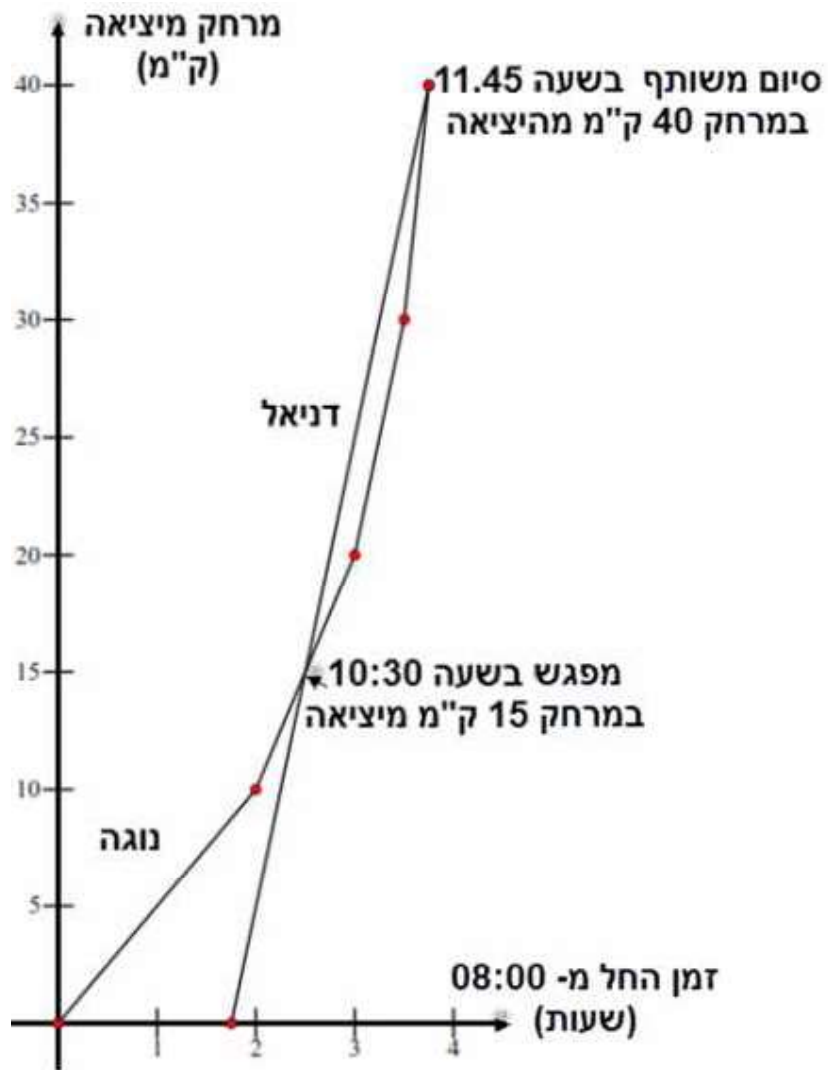
כאשר מהירותה בקטע זה 10 קמ"ש.

$$\text{המשוואה המתאימה היא } 10t + 5 = 20t \leftarrow t = 0.5.$$

נפגשו כעבור 0.5 שעה, לאחר השעה 10:00, כלומר בשעה 10:30.

תשובה: דניאל פגש את נוגה בפעם הראשונה בקטע השני של המסלול, בשעה 10:30.

תאור גרפי של הסיפור

א. נתונה סדרה a_n המקיימת: $a_n = \frac{(2^n + 1)(2^n - 1)}{2^n}$.

ניעזר בנוסחה של כפל מקוצר: $(a+b)(a-b) = a^2 - b^2$

$$a_n = \frac{(2^n + 1)(2^n - 1)}{2^n} = \frac{4^n - 1}{2^n} = 2^n - \frac{1}{2^n}$$

$$a_n = 2^n - \left(\frac{1}{2}\right)^n$$

קבלנו ש- נתון ש- a_n הוא הפרש של שתי סדרות הנדסיות, שכל איבריהן חיוביים.

נוודא ש: $b_n = 2^n$ ו- $c_n = \left(\frac{1}{2}\right)^n$, על-מנת שיתאים לנתון ש: $a_n = b_n - c_n$.

נתון: $c_3 = \frac{1}{8}$, ואכן $\left(\frac{1}{2}\right)^3 = \frac{1}{8}$, כאשר $c_n = \left(\frac{1}{2}\right)^n$.

נתון: $b_6 = 64$, ואכן $2^6 = 64$, כאשר $b_n = 2^n$.

(1) תשובה: $b_1 = 2$ ומנת הסדרה היא 2.

(2) תשובה: $c_1 = \frac{1}{2}$ ומנת הסדרה היא $\frac{1}{2}$.

ב. נתון כי $a_n = b_n - c_n$.

נמצא את סכומי הסדרות, בעזרת סכומים של טורים מתאימים.

$$\begin{cases} a_1 = b_1 - c_1 \\ a_2 = b_2 - c_2 \\ a_3 = b_3 - c_3 \\ \vdots \\ a_n = b_n - c_n \end{cases} + \dots$$

$$A_n = B_n - C_n$$

תשובה: הוכח.

ג. נראה לאלו ערכי n מתקיים $0.9 < B_n - A_n < 1$.

על פי סעיף ב' מתקיים $C_n = B_n - A_n$, ולכן יש להוכיח כי $0.9 < C_n < 1$.

$$0.9 < C_n < 1$$

$$\Leftrightarrow 0.9 < \frac{c_1(q^n - 1)}{q - 1} < 1$$

$$\Leftrightarrow 0.9 < \frac{\frac{1}{2} \left(\left(\frac{1}{2} \right)^n - 1 \right)}{\frac{1}{2} - 1} < 1$$

$$\Leftrightarrow 0.9 < \frac{\frac{1}{2} \left(\left(\frac{1}{2} \right)^n - 1 \right)}{-\frac{1}{2}} < 1$$

$$\Leftrightarrow 0.9 < 1 - \left(\frac{1}{2} \right)^n < 1$$

אגף ימין: $1 - \left(\frac{1}{2} \right)^n < 1$, ולכן $0 < \left(\frac{1}{2} \right)^n$ וזה נכון לכל n טבעי.

אגף שמאל: $0.9 < 1 - \left(\frac{1}{2} \right)^n$, ולכן $\left(\frac{1}{2} \right)^n < 0.1$.

$\left(\frac{1}{2} \right)^n$ היא סדרה הנדסית יורדת, ולכן יש למצוא את האיבר הראשון בה שקטן מ-0.1.

$$\left(\frac{1}{2} \right)^4 = 0.0625 < 0.1, \left(\frac{1}{2} \right)^3 = 0.125 > 0.1, \left(\frac{1}{2} \right)^2 = 0.25 > 0.1, \left(\frac{1}{2} \right)^1 = 0.5 > 0.1$$

תשובה: עבור $n \geq 4$ טבעי.

א. p - ההסתברות שלדייר שנבחר באקראי יש קלנועית.

נתון כי ההסתברות של- 4 מתוך 9 דיירים יש קלנועית,

גדולה פי 24 מההסתברות של- 6 מתוך 9 דיירים יש קלנועית.

נחשב באמצעות נוסחת ברנולי:

$$P_9(4) = 24P_9(6)$$

$$\binom{9}{4} \cdot p^4 \cdot (1-p)^{9-4} = 24 \cdot \binom{9}{6} \cdot p^6 \cdot (1-p)^{9-6} \quad / : p^4(1-p)^3 > 0$$

$$\frac{9!}{4!(9-4)!} \cdot (1-p)^2 = 24 \cdot \frac{9!}{6!(9-6)!} p^2$$

$$126(1-p)^2 = 24 \cdot 84 p^2$$

$$(1-p)^2 = 16p^2 \quad / \sqrt{\quad}$$

$$1-p = 4p$$

$$\boxed{p = 0.2}$$

(ניתן להוציא שורש ריבועי כי כל הגורמים במכפלה חיוביים.)

תשובה: $p = 0.2$.

ב. נחשב את ההסתברות של- 4 דיירים מתוך 6 יש קלנועית, אם נתון שלפחות ל- 3 יש קלנועית.

$$P(4 \text{ have kalnoit} / \text{at least 3 have kalnoit}) = \frac{P(4 \text{ have kalnoit} \cap \text{at least 3 have kalnoit})}{P(\text{at least 3 have kalnoit})} =$$

$$= \frac{P_6(4)}{P_6(3) + P_6(4) + P_6(5) + P_6(6)} = \frac{\binom{6}{4} \cdot 0.2^4 \cdot 0.8^2}{\binom{6}{3} \cdot 0.2^3 \cdot 0.8^3 + \binom{6}{4} \cdot 0.2^4 \cdot 0.8^2 + \binom{6}{5} \cdot 0.2^5 \cdot 0.8^1 + 0.2^6}$$

$$= \frac{15 \cdot 0.2^4 \cdot 0.8^2}{20 \cdot 0.2^3 \cdot 0.8^3 + 15 \cdot 0.2^4 \cdot 0.8^2 + 6 \cdot 0.2^5 \cdot 0.8^1 + 0.2^6} =$$

$$= \frac{48/3125}{309/3125} = \frac{16}{103}$$

תשובה: ההסתברות היא $\frac{16}{103}$.

ג. בוחרים באקראי דיירים עד של- 3 דיירים בדיוק יהיה קלנועית.

על-מנת שייבחרו בדיוק 6 דיירים, נדרש שייבחרו בדיוק 2 בעלי קלנועית מתוך 5 הראשונים,

ושגם השישי, שייבחר, יהיה בעל קלנועית.

$$P = P_5(2) \cdot p$$

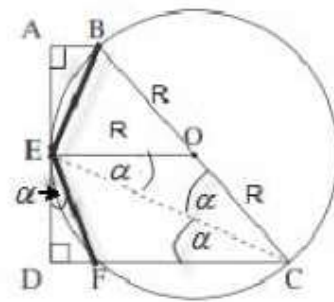
$$P = \binom{5}{2} \cdot 0.2^2 \cdot 0.8^3 \cdot 0.2$$

$$P = 10 \cdot 0.2^2 \cdot 0.8^3 \cdot 0.2$$

$$P = 0.04096$$

תשובה: ההסתברות היא 0.04096.

נימוק	טענה		הסבר
קטע אמצעים בטרפז שווה למחצית סכום הבסיסים	$EO = \frac{AB + DC}{2}$	29	24
צ.מ.ב.ח	$DF = AB$	30	28
הצבה וחישוב	$2EO = DF + DC$	31	30, 29
נתון	קוטר BC	32	6
הקוטר שווה לפעמיים הרדיוס	$2EO = BC$	33	32
כלל המעבר	$BC = DF + DC$	34	33, 31
מ.ש.ל. ג			

א. $\triangle ABC$ שווה שוקיים, ולכן התיכון BD לבסיס AC מתלכד עם הגובה לבסיס.

התיכונים חותכים זה את זה ביחס 2:1 מהקדקוד, ולכן: $BO = 2OD$, ו- $CO = 2OE$.

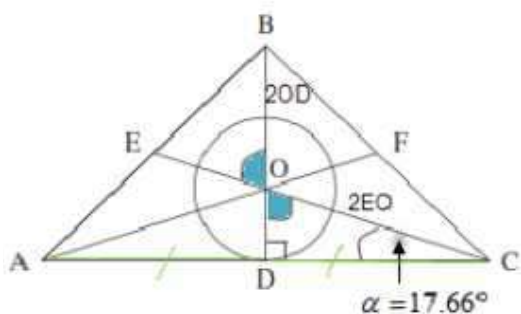
$\angle BOE = \angle COD$ (זוויות קדקודיות שוות זו לזו).

$$S_{\triangle BOE} = S_{\triangle COD}$$

$$\frac{1}{2} \cdot BO \cdot OE \cdot \sin \angle BOE = \frac{1}{2} \cdot CO \cdot OD \cdot \sin \angle COD$$

$$2OD \cdot \frac{CO}{2} \cdot \sin \angle COD = CO \cdot OD \cdot \sin \angle COD$$

$$CO \cdot OD = CO \cdot OD \quad \text{o.k.}$$

תשובה: הוכח.

ב. $\angle ACE = \alpha$ (סימון), לכן $\angle COD = 90^\circ - \alpha$ (סכום זוויות 180° ב- $\triangle COD$).

נתון: $S_{\triangle AOC}$ שווה לשטח העיגול שמרכזו O, ומשיק לבסיס המשולש בנקודה D.

$$S_{\triangle COD} = \frac{(OD)^2 \cdot \sin \angle (90^\circ - \alpha) \cdot \sin 90^\circ}{2 \sin \alpha}$$

$$S_{\triangle COD} = \frac{(OD)^2 \cdot \cos \alpha}{2 \sin \alpha}$$

$$S_{\triangle COD} = \frac{(OD)^2}{2 \tan \alpha}$$

כיון שהתיכון מחלק את המשולש לשני משולשים שווי שטח, הרי ש: $S_{\triangle AOC} = \frac{(OD)^2}{\tan \alpha}$

$S_{\triangle AOC}$ שווה לשטח העיגול:

$$\frac{(OD)^2}{\tan \alpha} = \pi \cdot (OD)^2 \quad /: (OD)^2 > 0$$

$$\frac{1}{\pi} = \tan \alpha$$

$$\alpha = 17.66^\circ \rightarrow \boxed{\angle ACE = 17.66^\circ} \quad (\alpha < 90^\circ)$$

תשובה: $\angle ACE = 17.66^\circ$.

ג. נביע את אורך הקטע OE, בעזרת הרדיוס $OD = r$.

$\triangle AEO$

$$\sin 17.66^\circ = \frac{OD}{OC}$$

$$OC = \frac{r}{\sin 17.66^\circ}$$

$$OC = 3.2963r$$

$$OE = \frac{3.2963r}{2}$$

$$\boxed{OE = 1.6485r}$$

תשובה: $OE = 1.6485r$.

$$א. נתונה הפונקציה $f(x) = \frac{x-5}{\sqrt{x^2-10x+24}}$$$

(1) נמצא את תחום ההגדרה של $f(x)$. נדרש שהביטוי שבתוך השורש יהיה חיובי.

הביטוי, שבתוך השורש, מתאפס עבור $x = 4, 6$.

גרף הביטוי הוא של פרבולה בעלת מינימום וחיובי עבור $x > 6$ או $x < 4$.

תשובה: תחום ההגדרה: $x > 6$ או $x < 4$.

(2) המונה מתאפס עבור $x = 5$ שאינו בתחום ההגדרה, ולכן אין נקודות חיתוך עם ציר ה- x .

נציב $x = 0$ ונקבל -1.021 .

תשובה: נקודת חיתוך עם ציר ה- y : $(0, -1.021)$.

(3) נמצא אסימפטוטות המאונכות לצירים.

ניעזר בהצבות מתאימות (בבגרות מומלץ על ידי הצבות ודי לרשום תשובות סופיות):

נציב $x = 6.00001$ ונקבל 223 . מסקנה הישר $x = 6$ אסימפטוטה אנכית ($\lim_{x \rightarrow 6^+} f(x) = +\infty$).

נציב $x = 3.99999$ ונקבל -223 . מסקנה הישר $x = 4$ אסימפטוטה אנכית ($\lim_{x \rightarrow 4^-} f(x) = -\infty$).

נציב $x = 100$ ונקבל 1.000055 .

מסקנה הישר $y = 1$ אסימפטוטה אופקית, והגרף יגיע אליו מלמעלה בירידה.

נציב $x = -100$ ונקבל -1.000045 .

מסקנה הישר $y = -1$ אסימפטוטה אופקית, והגרף יתחיל מתחתיו בירידה.

אפשר גם:

$$\begin{aligned} \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x-5}{\sqrt{x^2-10x+24}} &= \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x-5}{|x| \sqrt{1 - \frac{10}{x} + \frac{24}{x^2}}} \\ \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{x-5}{|x| \sqrt{1 - \frac{10}{x} + \frac{24}{x^2}}} &= \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{x-5}{x \sqrt{1 - \frac{10}{x} + \frac{24}{x^2}}} = 1 \\ \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{x-5}{|x| \sqrt{1 - \frac{10}{x} + \frac{24}{x^2}}} &= \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{x-5}{-x \sqrt{1 - \frac{10}{x} + \frac{24}{x^2}}} = -1 \end{aligned}$$

תשובה: $(x \rightarrow -\infty) y = -1$, $(x \rightarrow +\infty) y = 1$, $x = 4$, $x = 6$.

(3) נמצא תחומי עלייה וירידה:

$$f(x) = \frac{x-5}{\sqrt{x^2-10x+24}}$$
$$f'(x) = \frac{\sqrt{x^2-10x+24} - \frac{(x-5)(2x-10)}{2\sqrt{x^2-10x+24}}}{x^2-10x+24}$$
$$f'(x) = \frac{\sqrt{x^2-10x+24} - \frac{2(x-5)(x-5)}{2\sqrt{x^2-10x+24}}}{x^2-10x+24}$$
$$f'(x) = \frac{x^2-10x+24 - (x^2-10x+25)}{(x^2-10x+24)\sqrt{x^2-10x+24}}$$

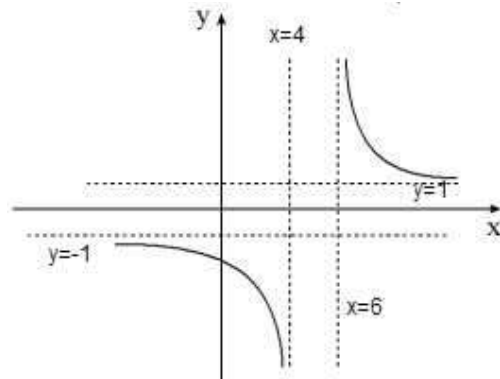
$$f'(x) = \frac{-1}{\sqrt{(x^2-10x+24)^3}}$$

מכנה הנגזרת חיובי, בתחום ההגדרה.

מונה הנגזרת שלילי,

תשובה: ירידה: $x > 6$ או $x < 4$, עלייה: אף x .

(5) סרטוט הסקיצה המתאימה.

ב. (1) נתונה הפונקציה $g(x) = f(x+5)$, שהיא הזזה אופקית 5 יחידות שמאלה של $f(x)$.

$$g(x) = f(x+5)$$
$$g(x) = \frac{x+5-5}{\sqrt{(x+5)^2-10(x+5)+24}}$$
$$g(x) = \frac{x}{\sqrt{x^2+10x+25-10x-50+24}}$$

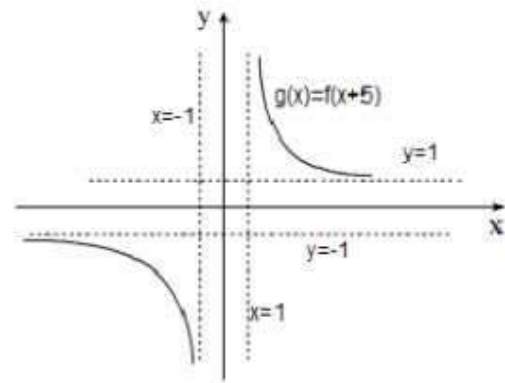
$$g(x) = \frac{x}{\sqrt{x^2-1}}$$

$$g(-x) = \frac{-x}{\sqrt{(-x)^2-1}} = -\frac{x}{\sqrt{x^2-1}} = -g(x)$$

ולכן הפונקציה $g(x) = f(x+5)$ היא פונקציה אי-זוגית (סימטרית לראשית הצירים).

תשובה: הוכח.

(2) הסרטוט המתאים:

ג. נסביר מדוע $\int_a^b g(x)dx = \int_{a+5}^{b+5} f(x)dx$ לכל $1 < a < b$

ראשית, אי השוויון $1 < a < b$ מראה שמדובר בחישוב שטח, שכולו בתחום ההגדרה של שתי הפונקציות:

$x > 6$ עבור $f(x)$, ו- $x > 1$ עבור $g(x)$.

אם נזיז את השטח שמבוטא בביטוי הימני, בדיוק 5 יחידות שמאלה, נקבל את השטח שמבוטא בביטוי השמאלי – ולכן אלו שטחים זהים בגודלם. תשובה: הוכח.

בגרות עד מאי 17 מועד קיץ א שאלון 35806/35581

א. נתונה הפונקציה $f(x) = \frac{2 \sin x}{\cos^3 x}$, בתחום $0 \leq x \leq \frac{\pi}{2}$.

$$\cos^3 x \neq 0 \rightarrow \cos x \neq 0 \rightarrow \boxed{x \neq \frac{\pi}{2} + \pi k} \quad (1) \text{ תחום ההגדרה}$$

$$\text{תשובה: } x \neq \frac{\pi}{2} + \pi k$$

(2) בנקודת החיתוך עם ציר ה- x מתקיים $y = 0$.

$$0 = 2 \sin x$$

$$0 = \sin x$$

$$x = \pi k$$

$$\boxed{(\pi k, 0)}$$

תשובה: נקודות חיתוך עם ציר ה- x : $(\pi k, 0)$, כשאות מהן היא נקודת החיתוך עם ציר ה- y (0, 0): .

(2) $x = \frac{\pi}{2} + \pi k$ מאפס מכנה ולא מונה, ולכן הישרים $x = \frac{\pi}{2} + \pi k$ אסימפטוטות אנכיות.

תשובה: $x = \frac{\pi}{2} + \pi k$ אסימפטוטות אנכיות.

(4) נמצא תחומי עלייה וירידה.

$$f'(x) = 2 \cdot \frac{\cos^4 x + 3 \cdot \sin^2 x \cdot \cos^2 x}{\cos^6 x}$$

$$f'(x) = 2 \cdot \frac{\cos^2 x + 3 \cdot \sin^2 x}{\cos^4 x}$$

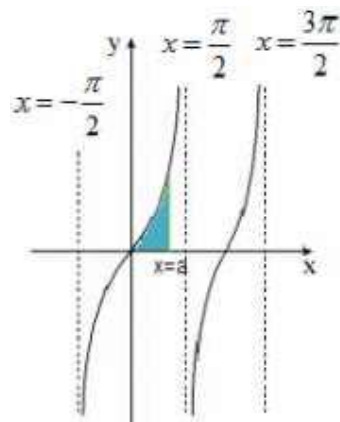
$$f'(x) = 2 \cdot \frac{\cos^2 x + \sin^2 x + 2 \cdot \sin^2 x}{\cos^4 x}$$

$$\boxed{f'(x) = 2 \cdot \frac{1 + 2 \cdot \sin^2 x}{\cos^4 x}}$$

הנגזרת חיובית בתחום ההגדרה, והפונקציה עולה בין כל שתי אסימפטוטות אנכיות עוקבות.

תשובה: עליה: $\frac{\pi}{2} + \pi k < x < \frac{\pi}{2} + \pi(k+1)$.

ב. סקיצה מתאימה בתחום $-\frac{\pi}{2} < x < \frac{3\pi}{2}$, כולל סימון השטח לסעיף ג.

ג. נחשב את השטח המבוקש (ונשווה ל-1), תוך שימוש בזיהוי הנגזרת הפנימית,

$$S = \int_0^a \left(\frac{2 \sin x}{\cos^3 x} - 0 \right) dx$$

$$S = \int_0^a (-2(\cos x)^{-3} (-\sin x)) dx$$

$$S = \left(-2 \frac{(\cos x)^{-2}}{-2} \right) \Big|_0^a$$

$$S = \left(\frac{1}{\cos^2 x} \right) \Big|_0^a$$

$$S = \frac{1}{\cos^2 a} - \frac{1}{\cos^2 0}$$

$$S = \frac{1}{\cos^2 a} - 1$$

$$1 = \frac{1}{\cos^2 a} - 1$$

$$\cos^2 a = \frac{1}{2}$$

$$\cos a = \pm \frac{\sqrt{2}}{2}$$

$$\cos a = \frac{\sqrt{2}}{2} \quad \cos a = -\frac{\sqrt{2}}{2}$$

$$a = \pm \frac{\pi}{4} + 2\pi k \quad a = \pm \frac{3\pi}{4} + 2\pi k$$

$$\boxed{a = \frac{\pi}{4}} \leftarrow 0 < a < \pi$$

תשובה: $a = \frac{\pi}{4}$.

בגרות עד מאי 17 מועד קיץ א שאלון 35806/35581

א. נתונה הפונקציה $f(x) = -x^2 + 2x + c$, שהגרף שלה הוא פרבולה בעלת מקסימום.

$$.x = -\frac{b}{2a} = -\frac{2}{-2} = 1 \rightarrow x = 1 \text{ ציר הסימטריה הוא}$$

$$.t = 2 \text{ ומכאן ש-} 1 = \frac{2t + (-t)}{2} : x \text{ לכן, על פי הנקודות הסימטריות שעל ציר ה-}$$

$$.c = 8 \text{ ומכאן ש-} 0 = -4^2 + 2 \cdot 4 + c \text{ נציב בתבנית הפונקציה:}$$

$$\text{תשובה: } c = 8, t = 2$$

ב. הפונקציה שיש להביא לאקסיומט היא $KLM \text{ efficiency}$, כחומר את $\frac{ML \cdot KL}{2}$.

$$.K(x, -x^2 + 2x + 8) \text{ נסמן את שיעורי הנקודה}$$

$$.M(1, 0) \text{ על ציר הסימטריה, לכן } MK = |x - 1| \text{ - כי לא נתון האם } L \text{ מימין או משמאל ל- } M$$

$$.KL = -x^2 + 2x + 8$$

עבור $x_L > x_M$, נקבל ש: $MK = x - 1$.

$$S = \frac{(x-1) \cdot (-x^2 + 2x + 8)}{2}$$

$$S = \frac{1}{2} \cdot (-x^3 + 2x^2 + 8x + x^2 - 2x - 8)$$

$$S = \frac{1}{2} \cdot (-x^3 + 3x^2 + 6x - 8)$$

$$S' = \frac{1}{2} \cdot (-3x^2 + 6x + 6)$$

$$0 = -3x^2 + 6x + 6$$

$$x = 2.732 \text{ o.k. } (x > 1)$$

$$x = -0.732 \text{ not o.k. } (x < 1)$$

$$S'' = \frac{1}{2} \cdot (-6x + 6)$$

$$S''(2.732) < 0 \rightarrow \text{Max}$$

עבור $x_L < x_M$, נקבל ש: $MK = 1 - x$ ופונקצית השטח תהייה נגדית לפונקציה שחישבנו.

$$S = -\frac{1}{2} \cdot (-x^3 + 3x^2 + 6x - 8)$$

$$S' = -\frac{1}{2} \cdot (-3x^2 + 6x + 6)$$

עם אותם פתרונות, רק שעתה הפתרון שיתקבל הוא $x = -0.732$ (כי $x < 1$) והוא מקסימום.

$$\text{תשובה: } x = -0.732, x = 2.732$$